

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Megjelen minden
vasárnap

Májusi napsugár.

Áldott mezőink felett kacéran mosolyog a meleg májusi napsugár s verőfény özönl el a zöldelő mezők és szántóföldek mérhetetlen elnyuló síkját.

Biztató vetések felett emelkedik magasba a dalos pacirta. A májusi langyos szellő gazdagon sarjadzott vetéseket ringat.

Tűrjetelek, biztatok, tartsatok ki magyarok! A magyar Kánaánban lesz buza újra, nem marad el az Isten áldása!..

A Kárpátok magas bércei között is megindult a letaposott hó olvadása. Meleg napsugár, éltető, mosolygó verőfény simítja végig a lövészárkok hosszan elkigyózó, végtelennek látszó vonalát.

Nemsokára rigó füttyje, szerelmes fülemile epekedő dala fogja ébreszteni hajnali édes álmából a fáradalmait kipihent katonát.

A Kárpátok szent bércei között is megtörött a jég s a fagyasztó jéggel és dermesztő hóval együtt olvad észak ronda vadjának nyers ereje is.

A magyar dicsőség forró véréből rózsák fakadnak a harcmezőn s ellankad az ellenség több milliós hadserege.

Elmult a zord tél; itt a gyöngyvirág hónapja: a szépséges május. Verőfényes tavasza a magyar dicsőségnek, törhetetlen reménye a mi fényes győzelmünknek.

A téli mérhetetlen szenvedés lassankint a múlté lesz csak. Költészet lesz belőle, mint a szabadságharc dicső honvédeinek téli táborozásáról, mint Rákóci nyalka kurucainak téli viharzásáról, mikor a tábori tüzek körül, tárogatók bús hangja mellett felhangzott az a multból emlékek maradt dal, „zöld erdő harmatát, piros csizmám nyomát, hóval lepi be a tél!”

A verőfényes május új tavaszt hoz a magyarnak. Megbirkózott a kegyetlen téli zimankóval, megállította a rengeteg emberi életet áldozó hihetetlenül erős, szívós és makacs oroszok minden képzeletet felülmúló vad támadását.

Biztatok, reménykedjetelek; a májusi zsendüléssel felpezsdül az élet is. Lesz aranykalással ékes rónaság; megtelnek a magtárak és szérüskertek újra, nem fognak bennünket ellenségeink kiéheztetni.

Amint acélos buza lesz magtárainkban, acél izmai fognak duzzadni a magyar kezeknek is, hogy halálos csapással sujtssanak le ellenségeinkre.

Legyen a mi szívünk és lelkünk is acélos. Izmaink acélozódjanak meg a munkában; bizunk a bennünket soha el nem hagyó magyarok Istenében.

Áhitattal telt szívvel mentünk mult vasárnap az egyház szolgája után s midőn az buzavetéseinket megszen-

telte, kértük bizalommal telt szívvel a jó Istent, hogy áldja meg határainkat!..

Most pedig menjünk és dolgozzunk azokért is ásóval, kapával, kaszával, kik a harctereken fegyverrel dolgoznak értünk.

Hogyan védekezzünk a peronoszpora ellen?

Közli: Szvoboda Ödön gazdasági szaktanító.

Az előbbi közleményemben említett szerek keverésére szolgáló kész szerek közül legelterjedtebbek: a dr. Aschenbrandt-féle *bordói por*, mely világos-szürke lisztes por, 47 százalék kristályos rézszulfátot tartalmaz. 100 liter vízre 1 kg 10 deka fél százalékos, vagy 2 kg 20 deka 1 százalékos.

Pro Vino. Száritott rézgálic, szóda és némi alumíniumszulfát elegye. 35 százalék kristályos rézszulfátot tartalmaz. 100 liter vízre 1.50 kg vagy 3 kg kell, hogy 1—2 százalékos legyen az oldat.

Pulvazuróban 38 százalék kristályos rézszulfát van. Keverésére ugyanannyi kell, mint a fentiből. Hátránya, hogy a leggondosabb keverésnél is hamar ülepszik. Ez inkább porózásra alkalmas.

Adria bordói por, mely rézgálic, mézpor, zsirkó és szódának a keveréke, 55 százalék kristályos rézszulfát tartalommal.

Tenax, hevített rézgálic, — szóda és alumíniumszulfát keveréke, 44 százalék kristályos rézszulfát tartalommal. Hátránya: ha nedvesség éri, összeáll és használhatatlan lesz.

Antiperonoszpóra, — szóda, zsirkó és rézgálicból áll, 48 százalék kristályos rézszulfáttal.

Cucasa, mely oltott méz és eukorral elegyített rézgálicból áll, 47 százalék kristályos rézszulfát tartalommal.

Kecskeméti gyantalisztes por 27 százalék rézszulfátot tartalmaz. Csekély értékű.

Brixeni kristályos azurin 99 százalék rézszulfátot tartalmaz. Igen jó, de a melegtől óvni kell.

Forhin 39 százalékos rézszulfátot tartalmaz, mely melasszából, rézgálicból, mézből és némi ammóniak-keverékből áll.

Hátránya, hogy több esetben a réz, mint a legfőbb részét, hatástalannak találták.

Perocid. Ez a rézmentes védekező anyag a folyó évben kerül forgalomba először. Az arra hivatott intézet már végzett vele kísérleteket s hangsúlyozza, hogy még széleskörű kísérletekre van szükség, értékének eldöntése céljából.

Ajánlják még a *mészkenyvet, kénmájat*, kálium hypermanganát, de ezek peronoszpóra ellen egyáltalán nem pótolják a rézgálicot. Ezek igen jó szolgálatot tesznek, mint mellékkeverékek, a tapadás vagy a hatás fokozása érdekében.

Ezen kis ismertetésből láthatja az olvasó, hogy a legfőbb része e szereknek a rézszulfát mennyisége, tehát erről kell a készítőjétől — megnyugtatót nyerni.

Az a kérdés merül ezek után fel, vajjon a *kékkövet* pótolhatja-e más, olcsóbb s a kereskedésekben kapható anyag?

Bizony elmondhatjuk, hogy nem pótolhatja semmiféle más. Csak kisegítője lehet a vasgálic.

Kétféle vasgálicos levet készíthetünk: a savanyut és a közömbösített vasgálicos levet.

Az előbbi úgy készül, hogy a vasgálicból (zöldgálic) feloldunk fél kilót 60 liter vízben; viszont 1 kiló gipsznek, meg 10 deka iszapolt kretának az elegyét jól elkeverjük 40 liter vízben, aztán a két levet összeöntjük. Ezen elkészített levet azon napon kell használni s fél százalékosnál erősebbet használni nem szabad, mert erősen éget.

A közömbösített vasgálicos lé úgy készül, hogy a vasgálicból 2 és fél kilót feloldunk 60 liter vízben s azután a maradék 40 liter vízben pedig 2

kiló szalonnás meszet (vagy akár egy kiló porrá oltott meszet) oldva, a két levet folytonos keverés közben összetöltjük. — Megjegyezni kívánom, hogy mindkét lé hatásában jó.

Mindezeket ismerve, ajánlhatnám a permetezés sorrendjét és a használható permetező anyagokat a következőképpen használni.

Midőn a szőlő egy arasztos hajtást hozott, fél százalékos eddig használt kékkő-oldattal permeteznénk. Ha a peronosz-

pora a nedves időjárás miatt terjedne, a közömbösített vasgálicos levet használnók.

A szőlő elvirágzása után ismét kékkő-oldattal 1 százalék, a többi permetezést pedig csak vasgálicos levekkel végeznénk.

Ezen beosztással és a vasgálicos lé felhasználásával nem kerülne oly sok költségbe a permetezés s eredménnyel felvehetnénk a harcot a legnagyobb mértékben fellépő peronoszpórával is.

A világháboru eseményei.

Hónapokon keresztül az egész világ figyelme a kárpáti fronton folyó harcokra irányult. Husvét óta, amikor a nagy orosz offenzíva meghiusult, már csak kisebb jelentőségű harcok folynak ezen a harcvonalon s úgy látszik, a küzdelem sulypontja most a nyugati harctéren van. Ez már a pénteki két hivatalos jelentés hangjából is kitűnik.

Höfer mindössze néhány mondatban számol be arról, hogy a helyzet változatlan s a tegnapi nap folyamán ágyuharcok és csatározások voltak.

Az Orava és az Opor völgyben az oroszok újabb heves éjjeli támadásait, ép úgy, mint az előbbieket, az ellenség sulyos veszteségei mellett visszautasítottuk.

A német hadvezetőség jelentése már bővebb és részletesebb. Ebből kitűnik, hogy az angolok és a franciák nem tudnak belenyugodni a németeknek az Yser-csatorna mellett aratott diadalába s folyton támadnak, hogy az elveszített területet visszafoglalják.

A német hadvezetőség aprólékosan beszámol arról, hogy az ellenség mikor és hol támadott s hogy valamennyi támadás véres fejjel omlott össze.

A „Times“ hosszú cikket ír arról, hogy Ypernt, az egész flandriai harctér kulcsát minő veszedelem fenyegeti. És jellemző, hogy valamennyi angol lap a franciákat teszi felelősekké azért, hogy a nyugati harctéren a helyzet annyira kedvezőtlen lett.

Azt mondják az angol lapok, hogy a franciák vonultak vissza s ez a francia visszavonulás tette szükségessé az angol arcvonal „kikorrigálását.“

Annyi kétségtelen, hogy a németek helyzete napról-napra reményteljesebb, mert minél gyakrabban s minél hevesebben támad az angol és a francia hadsereg, annál előbb fog kimerülni és elvérzeni, dacára, hogy új angol és francia csapatok vonultak fel az utóbbi napokban.

Érdemes különben most a francia sajtó cikkeit olvasni. Ma is tele vannak ugyan a francia lapok hazugságokkal, de ezeknek a hangja már fáradtabb, színtelenebb. A „Matin“, mely eddig telve volt hazug győzelmi hírekkel, mely nem unt bele abba, hogy napról-napra megírja, minő kétségbeejtő a németek helyzete s mennyire óhajtja már a német közvélemény a mindenáron való békekötést, egyik legutóbbi számában már föltűnő cikket közöl arról, hogy „mit is csinálnak a franciák tulajdonképpen?“

A cikk a következő jellemző sorokkal végződik:

„Állandóan azt mondják nekünk, hogy bámulatraméltó hadseregünk van, amelynek a németek nem tudnak ellenállani, amelynek katonáihoz fogható katonaság egyetlen országban sincs, amelynek vezérei kitűnők, amelynek fegyverei fölülmulhatatlanok, hogy tűzéréségünk a barát és ellenség bámulatát vivta ki és mégsem jutunk előbbre. A hosszú front hat hónap óta nem változott. Mindenütt

megverjük a németeket, előre nyomulunk, lövészárkokat építünk, elfoglaljuk a németek lövészárkait, visszaverjük a németek ellentámadásait, fontos német támpontokat kerítünk hatalmunkba s az eredmény az, hogy mégis még mindig egy helyben vagyunk.“

Igaz, hogy azt hirdeti a „Matin“, hogy ennek dacára sem lehet a végső győzelem másé, mint a franciáké, de ilyen bevezetés után az ember kissé nevetséges nagyozásnak érzi ezt a reménykedést s üres frázisnak ezt a hamis diadalordítást. Pedig a „Matin“ cikke az ysermenti francia és angol vereség előtt való napon jelent meg. Ha ezután a vereség után olvassa az ember ezt a cikket, akkor még bizarrabbnak tűnik föl.

A Dardanellák ostromáról is ma nagyon örvendetes jelentést közöl a török főhadiszállás. A francia és az angol flotta újabb kudarcot szenvedett, mert újabb veszteségek érték. Sőt ma már az is bizonyos, hogy azt a szárazföldi hadsereget, mely a Dardanellák ostromára partra szállt, vereség érte.

A partraszállás a nagy hajóágyuk védelme alatt történt s négy ponton kísérelték meg, hogy lábukat megvessék. De a török hadsereg ott volt minden veszélyeztetett ponton, felvette a küzdelmet s győzelmet aratott mindenütt.

Ahol az ellenség előre akart nyomulni, mindenütt visszaverték a törökök. Az ellenség mindenütt igen sulyos veszteségeket szenvedett s ezek a nagy veszteségek sejtetik, hogy minő elkeseredett lehetett a küzdelem.

Most derült csak ki, hogy egy csapat mohamedán katona, akit a franciák küldtek a Dardanellákhoz, átpártolt a törökökhöz. Ezen nem is lehet csodálkozni s a franciák és az angolok majd lassanként tudatára fognak ébredni annak, mit jelent a szent háboru s hogy ez mennyire fogja lassanként befolyásolni összes hadműveletünket.

Javítsuk a mezei utakat.

Közgazdaságunk évszázados ellenségéről: a rossz mezei utakról és a vadvizekről sok szó esett már e lap hasábjain, mint olyan ellenségről, mely gazdasági kulturánkat fejlődésében akasztja meg.

Amint a háboru esélyeit nagyban befolyásolják a járható utak, mert a jelen esetben is látjuk, hogy a gyors és biztos mozgás lehetősége megkétszerezi a hadsereg tevékenységét, úgy a gazdasági életünkben is oly eloldázhatatlan életföltétel, hogy jó utjaink legyenek és földjeink mentesítve legyenek a vadvizek pusztításától.

Az ideai tavaszon érezzük e két ellenség: a vadvizek és a rossz utak pusztítását. A sok eső és hóvíz annyira föltáptatta a talajt, hogy a mezei utak teljesen járhatatlanok, a vadvizek pedig sok helyen egész tengert képeznek, de az őszi és tavaszi vetések igen nagy részét pusztulással fenyegeti.

Ezen a bajokon gyorsan segíteni kell. Most meg is van hozzá a jó alkalom. A monarchiában félmillió hadifogoly van, akik tétlenül töltik az idejüket és eszik a magyar kenyeret. Ezekkel igen egyszerűen, gyökeresen meggyógyíthatjuk gaz-

dasági életünk e pusztító betegségét.

A hadifoglyokkal helyrehozhatjuk a mezei utakat s lecsapoltatjuk a vadvizeket kevés költséggel. Soha jobb alkalom nem kínálkozott ennek a bajnak a gyökeres olvoslására, mint most, mikor anynyi heverő munkáskéz áll az ország rendelkezésére.

Csatornázásuk mindazokat a területeket, hol a vadvizek pusztítani szoktak. Javíttassuk meg a mezei utakat, mely gazdasági életünk vérkeringésének fontos erei.

A hadifoglyokat a táborban is őrizni kell, ott is el kell őket látni étellel, lakással stb.-vel, ugyanugy el tudnók látni őket a pusztákon is, hol sátor-táborokban rendeznének be számukra lakást s dolgoztatnának velük.

A vadvizek és rossz mezei utak mérhetetlen sok károkat okoznak az országnak évről-évre, egyszer csak meg kell azt csináltatni. Miért szalasztjuk el tehát ezt a jó alkalmat, amikor sok milliót megmenthetünk vele, nemcsak költségekben, de sok milliót megmenthetünk vele a jövő gazdaságnak is.

Mennél később visszük keresztül a mezei utak javítását és a vadvizek állandó jellegű mentesítését, annál több kerül később, nem számítva, hogy minden elmulasztott év mérhetetlen károkat okoz gazdasági fejlődésünknek.

Földjeink intenzívebb hasznosításáról, belterjes gazdálkodásról addig nem lehet komolyan beszélni, amíg földjeinket nem mentesítettük a vadvizek pusztításától és mezei utainkat járhatókká nem tesszük.

Egyenlők vagyunk.

A háboru idestova nemsokára a tizedik hónapba lép be. A harctéren lévő katonáink emberfeletti módon küzdenek az ádáz ellenséggel s a legnagyobb hősiességgel védik hazánk vérrel áztatott, szent földjeit, a Kárpátok havas bérceit.

Amíg a harctéren levő hadseregünk a magasabb rangú katonatisztekkel s vezető körökkel egyé vált, addig bennünket, csendes itthonmaradottakat elválaszt s több táborba oszt a föld s természet adománya: a kenyér.

Németországban szigorúan ügyelnek arra, hogy mindenki egyenlő kenyeret egyék, de nálunk háromféle kenyér süthető. Az első osztályba tartoznak azok, — tisztelet a kivételnek — akik odahaza banyakemencéjükben megsüthetik finom, fehér, tiszta buzalisztból készült kenyerüket.

Ezt ellenőrizni s megakadályozni nincs módjában senkinek sem, mert bármily ellenőrzést ki lehet játszani.

A másik osztályba tartoznak azok, akik betegség címén — itt is tisztelet a tényleges betegnek — oly kenyeret akarnak süttetni, mely tiszta, kevertlen lisztből készült.

A héten igen sok egyén nevét sikerült megtudnunk, akik ily kenyeret óhajtottak süttetni. Mint értesülünk, a hatóság az ily visszaéléseket igyekszik megszüntetni.

A harmadik osztályba tartoznak azok, akik a miniszteri rendeletnek előírt módon megfelelő kevert lisztből készítik kenyerüket, vagy kapják azokat.

Miért ne ehetne az egész község, sőt mondjuk az egész ország lakossága egyforma kenyeret? Miért legyen különbség közöttünk még e legfőbb élelmicikk fogyasztásánál is?

Nem rossz az a kukoricás kenyér, csak jól legyen elkészítve. S ha a kenyeret így fogyasztanánk, de sok lisztet lehetne még megmenteni az ország többi lakosainak részére.

De hát nem vagyunk egy husból s vérből valók.

HIREINK

— **Halálozás.** Kertész Mór Mindszenti téglagyáros, a községi képviselőtestület tagja április hó 29-én hajnalban, életének 63-ik évében Hódmezővásárhelyen elhunyt. Holttestét családja hazahozatta s temetése e hó 30-án délután 3 óraker ment végbe, nagy részvét mellett. Az elhunytban Kintzig-Kopár Ferenc, a „Budapest” szerkesztője, apósát gyászolja.

— **A fémgyűjtés eredménye Mindszenten.** A lelkes felhívásnak, mit a Dr. Nagy Sándor alispán elnökle alatt álló fémgyűjtő bizottság intézett községünk polgáraihoz, párját ritkító eredménye lett. Összetört réztárgyak, ólomcsövek s apáinkról ránkmaradt kedves emlékek egyaránt előkerültek padlásainkról és rejtett fiókjainkból. Ismételten ragyogó példáját adta közönségünk annak, hogy mennyire együtt érez küzdő katonáinkkal, s mennyi áldozatkészség van szívében hazája iránt. A fémgyűjtést április hó 29. és 30-án eszközölte az áll. el. iskolák tanítótestülete, 10—10 iskolai növendék segítségével. Minden félnap sikere egy-egy kocsiderék adomány volt. A begyűlt fémtárgyakat a napos tanítónők nagy buzgósággal osztályozták, a fiuiskola III. b) osztályának termében, hol az osztályozott fémek f. hó 8-ig megtekinthetők. Legnagyobb elismerésünket fejezzük ki úgy az adakozóknak, mint a gyűjtésben közreműködőknek. Ez alkalommal kérjük községünk kereskedőit, hogy nélkülözhető ládáik közül az állami iskolák igazgatóságának adományozni sziveskedjenek, hogy a gyűjtött fémek tovább szállításában fennakadás ne történjék. Fölkéri a tanítótestület azokat is, kiknél még nélkülözhető fémtárgyak vannak, hogy f. hó 8-ig a fiuiskolába elküldeni sziveskedjék azokat.

— **A felolvasási ciklus befejezése.** A Mindszenti Hitelszövetkezet helyiségében oly szép eredménnyel megindult s mindvégig tanulságos és érdekes felolvasási ciklus vasárnap délután az érdeklődők nagy száma mellett méltóan befejezést nyert. Szilvási Sándor plébános olvasott fel igen érdekesen római utazásáról s nagy hatással ismertette Rómát. Ezután Karaszka Kálmán állami tanító a „Trombitás” címen tartott felolvasást. A nagy érdeklődéssel hallgatott felolvasás után Dr. Orbán József ügyvéd tartott szabad előadást a „becsületről”. Az érdekes, tanulságos és szabad előadás után végül Gelsy Péter igazgató olvasott fel a huszárokról s megköszönve a nagyszámú érdeklődők szíveségét, a mostani felolvasási ciklust azzal rekesztette be, hogy

jövőben is ily szép számú hallgatóság előtt folytathatja.

— **A husárok rendezése.** Értésülésünk szerint a kormány rövidesen kimerítő és energikus rendelettel fogja a huskérdést szabályozni. A kivített erős korlátozás alá helyezik, a husárat pedig egységessé fogják tenni. Az új rendelet kibocsátásánál állítólag az az elv lesz az irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön husban. A husparálás elkerülésére csak a hét bizonyos napjain lesz vágás.

— **Szarvasmarhák árverése.** A vármegyei Gazdasági Egyesület közli a gazdaközönséggel és állattartókkal, hogy a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokon folyó évi május hó 18-án tartandó árverésen 12 drb tenyészbika, 15 drb tehén és 20 drb üsző fog eladatni. Az állatok származására és korára vonatkozó közelebbi adatok a Gazd. Egyesületben Szentesen megtekinthetők.

— **Ingatlan árverés elrendelése.** A harmadik moratóriumi eljárási rendelet 14. §-a ingatlan árverés fogantatását — az utóajánlati árverés bizonyos esete kivételével — tiltja. Sok vitára adott okot, hogy el lehet-e rendelni az árverést. A hitelezők különösen nagyobb ingatlanoknál súlyt helyeznek az árverés elrendelésére, mert amíg az árverés elrendelése jogerőre emelkedik, gyakran hónapok telnek el. A tilalom azonban az árverés elrendelésének is útjában áll, mert az árverési kérvény elintézéséig a végrehajtási törvény 146. §-a értelmében kibocsátandó hirdetménybe a 147. §. d) pontja szerint az árverési naptár szerint kitűzendő ideje fölvehető nem lenne, mivel ilyen idő most ki sem tűzhető s így az árverési hirdetményt törvényszerű tartalommal kibocsátani nem lehetne.

— **Rézgálic behozatala Németországból.** A földmivelésügyi minisztérium a németországi rézgálic — vagy mint nálunk köznapiasan nevezik, kékkő — behozatala céljából tárgyalásokat kezdett a német kormányval, amelyek arra a kedvező eredményre vezettek, hogy a német kormány 100 vagon rézgálicot engedett át a magyar földmivelésügyi minisztériumnak, amely már uton is van. A földmivelésügyi minisztérium métermázsánként 85 márkáért, vagyis a mi pénzünk szerint mintegy 115 koronáért vásárolta meg ezt a rézgálicot. Ezen rézgálicból a községi előjáróság útján korlátozott mennyiségben a mi szőlősgazdáink is kaphatnak. A kékkő ára a szállítási költségekkel együtt körülbelül 1 korona 55 fillér fog lenni kilogrammonként. Tehát majdnem felényibe kerül, mint amennyiért a kereskedők ma a rézgálicot árulják. Az előnyös áron beszerzett rézgálickészlet behozatalának kétségkívül kedvező hatása lesz az eddigi, a kereskedők által mestersegesen fölhajszolt árak csökkentésére.

— **Drágább lett a papír is.** Az összes papirgyárak a háboru kitérése folytán előállított rendki-

vüli viszonyok következtében az óriási munkáshiány és a nyersanyagok részben való hiánya és beszerzési nehézségei folytán kénytelenek voltak a papírárat egyelőre 25 százalékkal fölemelni. Papírok és papíráruk tehát e hó 1-től kezdve csak 25 százalékkal áremelkedéssel kaphatók. Ennek dacára lapunk kiadója: Horváth Antal papírkereskedése az eddig raktáron levő, óriási készletű papír-raktárból még mindig a régi áron árusít s csak akkor emeli fel az árakat, ha újabb beszerzés által azt neki is drágábban kell megfizetni.

— **A Mindszenti református egyház** megszerezésének beszerzésére gyűjtés útján elég tekintélyes összeg folyt be. A jószívű adakozók névsorát jövő számunkban közölni fogjuk.

— **A mezőgazdasági és a vasárnapi munkaszünet.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa elhatározta, hogy a háboru tartamára függeszse fel a vasárnapi munka szünetet — természetesen a nélkülözhetetlen s az erőt gyűjtő pihenő — idő biztosításával. Kéri továbbá a pénzügyminisztertől a korcsmák vasárnapi zárvatartásának elrendelését. Végül megkeresi a bevett egyházak főpapjait olyan rendelkezés kibocsátására, amely a vasárnapi és ünnepi istentiszteletek időpontját lehetőleg oly módon szabná meg, hogy a vallásos köteleességek gyakorlása minél kevesebb időt vonjon el a termelő munkára szükseges és az időt fokozott buzgalommal kihasználó munkaidőből.

— **Mankót és botot a sebesült katonáknak.** Az Országos Vöröskereszt által a szegedi vasúti pályaudvaron létesített katona betegnyugvó állomás vezetősége arra kéri a község előjárósága útján Mindszenti község hazafias közönségét, hogy akinek nélkülözhető olyan botja van, melyre támaszkodni lehet, küldje el botját a sebesült beteg katonáknak. Ugyanis nagyon sok olyan beteg katona utazik keresztül a szegedi vasútállomáson, akit mankó és botadományban kell részesíteni, hogy menésükben könnyíthessünk rajtuk. Ezen mankó és botadományok a községi előjárósághoz adandók be, ahol azokat rendeltetési helyükre továbbítják.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Sz. S. Jövő számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk. Akkor aktuálisabb is lesz. Üdvözlét!

Hősök temetői.

Távol a meleg otthontól, az áldott hazai rögtől — a távoli csatasíkon, erdőben, sziklaskadékbán ágyznak sirt a hősöknek, akik a megtámadott nemzeti becsületért s a veszélyeztetett családi fészkek védelmében mentek a korai halálba. Itthon megsiratják, meggyászolják őket, emlékezetüket büszke kegyelettel őrzik, de a szeretet még egyelőre nem keresheti fel pihenő helyüket, mert a porba omlott testük fölött „fújó paripák szágudának a kivívott diadalra...”

Am legközelebbi bajtársaik, akiket megóvott haláltól a véletlen jó szerencse, amennyire csak tehetik, igyekeznek kedvesebbé tenni sűrű pihenőjüket és szeretettel védik tetemeiket a feledés ellen. Ahol csak módjukban van, vagy az idejükből telik, egy-egy keresztet plántálnak a sírok fölé, körüldisztatják azt a harctér egyszerű virágaival, táblát illesztnek a sírra, felírják rá a hant alatt pihenő hősök neveit, hogy majdan fellelhesse őket a kegyeletes emlékezés.

Hány és hány esetben válik lehetetlenné ez is, — az ütközetek hajtóvadászatában kénytelenek a bajtársak bucsu nélkül távozni el esett társai tetemei mellől s ha a véletlen haza segíti őket, csak annyit mondhatnak az elesettek hozzátartozóinak, hogy szeretteik oroslánként küzdöttek, hősként estek el, de nem adhatnak pontos utbaigazítást arra nézve, hogy hol domborulnak sírjaik, mert nem volt a harc hevében idejük megjelölni végső pihenő helyüket. Ennél nagyobb fájdalmat igazán nem szenvedhetnének az otthon gyászolóknak, minthogy a drága halottak hantjai mellett úgy mennek el az emberek, mintha nem is szentelte volna meg azokat a hősi vitézség s a hitvesnek, a gyermeknek, a szülőnek még az a reménye, vigasztalása sem lehet, hogy a háboru vihara után viszontláthatja hősét — ha már élve nem lehetett, legalább haló poraiban.

Szerencsére csak az esetek ritkábbak, amikor a bajtársi kegyelet rideg katonai okokból nem adózhatik szeretetnyilvánításaival az elesett hősnek. Viszont aztán, ha katonai okok nem gátolják benne, rengeteg találékonytárgyat fejtenek ki harcosaink elesett társaik végtisztességének megadásában. Seb-tiben: ha nem igen futja az időből, persze megelégszenek azzal, hogy két erős galyat keresztbe illesztenek, fenyőkoszorúval kerítik körül, esetleg az elhunyt katonasapkáját is ráteszik a kereszt fölébe s ezzel vége, mennek tovább, ahol talán az ő sírjukat ássák. Am ha győzelmes ütközet után pihennek, ilyenkor minden hevenyészett dísz kevés, amivel a sírokat felékesíthetik. Nem annyira a reffinált csinosítást keresik, hanem rendszerint olyasforma emlékre törekednek, amely kiemelkedjék a közönséges mindennapiságból. Ezek a temető bajtársak költők és filozófusok egy személyben. Valami olyast spekulálnak ki, amely mindenkinek a lelkéhez hozzátaláljon, akárki is halad el egykor a katonasírok mellett. Az emlék nem egy utszélen elbukott névtelen katonáról beszél, hanem mintha ezt mondaná: „Ime, ágyudörgés, golyósivítás, kézi harcok viharai közben is idetalált hozzám bajtársaim ragaszkodó szeretetnyilvánítása.”

Hátha még a körülmények jobban engednék, ha megfelelőbb eszközök állanak rendelkezésükre: mit

produkálnának akkor! Valóságos Pantheon lenne minden hevenyészett harctéri temető, melyből nemcsak a hősi vitézség, hanem a kegyelet művészetének ihlete is szólna hozzánk. És — ne vegye ezt senki túlzásba vitt németimádásnak — de annyi bizonyos, hogy a németek nemcsak az önfeláldozásban, hanem a hős áldozatok megbecsülésében is vezetnek az összes kultúr népek előtt. A boroszlói művészeti akadémia heteken keresztül kizárólag azzal foglalkoztatja tanárait és növendékeit, hogy művészi síremlék-terveket rajzolnak, — olyanokat, amelyek kezdetleges eszközökkel is megvalósíthatók és mégis művészi értékűek, fenséges gondolatokat tartalmaznak és juttatnak mindenki által könnyen és közvetlenül megérthető kifejezésre. Ezeket a terveket szétküldték a harctéri német csapatoknak s azóta mindenütt stílusos síremlékek jelzik az elesett német harcosok végső pihenő helyét.

Ezek a síremlékek mindig a terpehez és a környezethez alkalmazkodnak, ahol csinálódtak. A hegytetőről, a sziklafalról karsu fereszt nyul a magasba, mint a fába rögzített imádság, amint az egekbe

igyekeznek. Az erdőben vastag tagbaszakadt, zömök kereszt huzódik meg a farengeteg között vágott rövid tisztáson; rajta széles tábla mindazok neveit hirdeti, akik együtt haltak hősi halált s most közös sírban alusszák békés álmaikat. A domboldalról sima fekete oszlop tekint le a völgybe: olyan, mint az őrház, amelyben az örök szeretet vigyáz az alatta pihenők nyugalma. A széles folyó-parton gyönyörűen megkonstruált négyszögletes kerti ágyakban pihennek a hősök, alacsony rácszat keríti körül s jobbról is, balról is egy-egy tábla örökíti meg a népes sírba temetett hősök neveit, késő utódok okulására, büszke csodálatára, imádatára.

Annyi hatalmas rokonvonást váltott ki ez a világháború a német s magyar nemzetből. Talán ebben a megkapó halotti kultuszban, a haza ügyéért hősi halált halt harcosok emlékének megbecsülésében is egyik lehetnének hatalmas német szövetségeseinkkel?!...

K. V.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

HORVÁTH ANTAL

Nyomatott Horváth Antal grafikai műintézetében Mindszentén, az 1915-ik évben.

Eladó ház

Weisz Cecilia Kossuth utca 9/b számú háza szabad kézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Képes

levelezőlap-ujdonságok legolcsóbban kaphatók

Horváth Antal papírárusnál

Nagy raktár levélpapírokban

„Füsttelen nap. Május elseje a rokkantaké!”

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik

Falábu József szígyártónál.

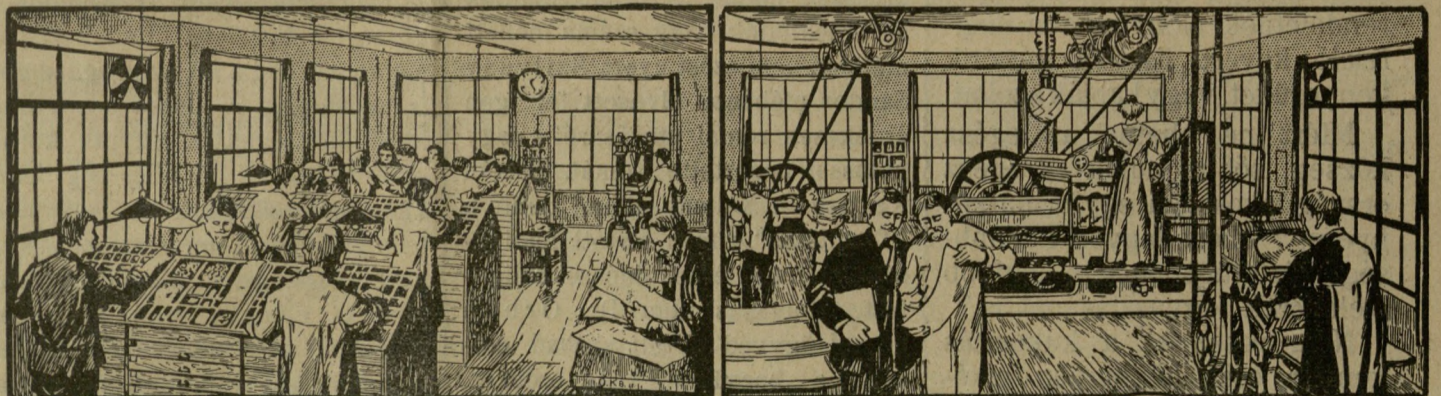
*Mielőtt hadba vonulna,
fényképeztesse le magát!*

Szebb emléket nem hagyhat családjánál

Élethű fényképek modern kivitelben készülnek

Horváthné műtermében!

Árak a régiek.

Horváth Antal könyvnyomdai műintézete

Készít művészi kivitelű nyomtatványokat